

Inventaire Archéologique – Fiche Nr. 410

In de rubriek “Burgerlijke Bouwwerken” (Koningstraat Nr 18 – XVIIIe eeuw – 1746), stelde Prosper Claeys op 10 oktober 1906, in de Franse taal, de fiche op van

HET PALEIS VAN DE KONINKLIJKE VLAAMSE ACADEMIE

De Koninklijke Vlaamse Academie staat, in de Koningstraat, op de plaats waar vroeger een Steen stond dat tenminste dateert van de XIVe eeuw (1).

De oudst gekende eigenaar van dit Steen, waarvan de naam vermeld wordt in een akte van 16 december 1426, is Lieven Damman, Heer van Oombergen.

Een tekening, die deel uitmaakt van de Atlas van Gent die samengesteld werd aan de bibliotheek van de Stad en van de Universiteit, stelt dit oud Steen in natuursteen met zijn hoge muren met kantelen voor. Het is onder deze vorm dat het in de XVIIe eeuw beschreven wordt in het Cijnsboek van Karel van Oxelaere.

De oude patriciërswooning droeg tot aan haar sloping in 1745 de naam van *Huus van Oombergen* of het *Dammansteen*.

In april 1745 kocht de Gentse bouwmeester David 't Kindt het gebouw en de aanpalende eigendommen. Hij brak het geheel af en bouwde op deze plaats het hotel met zijn prachtige gevel zoals wij hem nu vandaag nog zien. Het is zeker een van de eerste voorbeelden van de Lodewijk XV-stijl in Gent.

In zijn bouwaanvraag, gericht aan de Keure op 27 juli 1746, gaf 't Kindt de beschrijving van het gebouw zoals hij zich voorstelde het te zullen oprichten en waarvan hij de gevel aldus beschreef : *Eenen schoonen ghevel van witten steen en blauwen arduyn met al sijne ciraeten...*

Het hotel van de Koningstraat, dat met zijn aanhorigheden een oppervlakte beslaat van een duizendtal vierkante meter, werd openbaar verkocht in het begin van het jaar 1892. De Regering kocht het aan voor de som van 94.000 fr. en installeerde er de Vlaamse Academie die gesticht werd in 1886.

De ingangspoort en het stenen sculpturaal motief dat er bovengeplaatst is, alsook de stenen omlijsting van het venster van het fronton, werden onlangs hermaakt; de voorgevel werd ook ontdaan van de lagen verf die de stenen bedekten en werd hersteld.

Cfr. Fr. De Potter, “Gent van de oudste tijd tot heden”, t. VII en “Jaarboek der Kon. Vlaamsche Academie”, 1893, p. 67-79. – Prosper Claeys

(Foto Stad Gent. Dienst Toerisme)

“Les Monuments de la ville de Gand.” — Stadsarchieven “Opbouwingen van huizen.” — In de bibliotheek wordt een gekleurde tekening bewaard van Fl. Van Loo die de voorgevel voorstelt in 1854. — Onze cliché (bedoeld wordt de foto die afgebeeld staat op de fiche) komt uit “Gand, guide illustré”, gepubliceerd door Mr. A. vander Haeghen die het vriendelijk ter onzer beschikking stelde.

NOOT

- (1) Bij het uitvoeren van inwendige aanpassingswerken werden onlangs in de grond overblijfselen ontdekt van een bevoering in kleine glazuren tegels (XIII-XIVe eeuw).

Naschrift

Enkele woordjes over David 't Kindt die in Gent (ook elders) tal van prachtige gebouwen achterliet, waaronder de Beurs op de Kouter, het Hotel Snoeck in de St-Jacobsnieuwstraat, het Hotel Clemmen in de Veldstraat (nu Museum Vander Haeghen), het Hotel De Coninck in de Jan Breydelstraat (nu Museum voor Sierkunst), de Kapel van het Heilig Graf aanleunend tegen de St-Baafscathedraal, niet te vergeten de voorganger van ons “Rolleke” : de stadsgevangenis “De Mammelokker”, enz.

De dag van vandaag noemen velen zichzelf “artiest” en nemen de houding aan die verwacht wordt van een dergelijk personage. Onze oude schilders en beeldhouwers die de prachtigste kunstwerken voortbrachten, beschouwden zichzelf als simpele ambachtslieden. Van meer dan een onder hen is zelfs de naam onbekend gebleven.

Nu hebben wij architecten. Een grote titel, maar zie maar eens hun voortbrengselen en trek dan zelf de conclusie. In de tijd van 't Kindt bestond dit woord niet eens. De man die onze stad verrijkte met zo veel prachtige gebouwen nam geen grote allures aan en noemde zichzelf “meester temmerman”.

Om een beetje beter door te dringen tot de mentaliteit van deze vroegere “bouwmeesters” nemen wij even zijn bouwaanvraag. Ze is zeer instructief. Daarin lezen wij :

“David 't Kindt, proprietaris van eenen huuse, stede ende erfve van oudts ghenaeamt het huys van Oombergen staende en tvoorhoofde inde Coninckstraete van achter uytcomende in het Naeghelstratjen by het clooster van de Ursulinen met voordere huysen commende ten voorhoofde op de Vlasmert... dat hij suppliant jeghenwoordigh besigh is met te herbouwen ghemelden synen huuse, ende gheneghen wesende tot satisfactie ende appajsement van Ued. te maecken eenen schoonen Ghevel van witten steen en blauwen arduynen met sijn ciraeten, aspect nemende op de Camersstraete tot bezondere ambalissement van dese stadt inghevol-

ghe de modellen hier annex, den welcken seer costelyck sal sijn sonder eenighe utiliteyt ofte proffycyte voor hem suppliant in syn particulier, vervolgghens dat de costelijckheyt ende ciraeten vanden selven Ghevel eenighlyck dienen tot het voorseyde ambalissement van de stadt."

Nergens valt hier iets te bespeuren van winstbejag, van "functioneel" of van rendement van het geïnvesteerd kapitaal. 't Kindt wilde iets bouwen dat mooi was en dat zou dienen tot sieraad van onze stad. Dat Gent, niettegenstaande reeds alle gepleegde verminkingen, toch nog een rijke monumentenstad mag genoemd worden, is te danken aan mensen met een mentaliteit zoals deze van 't Kindt. Mensen met gevoel voor schoonheid die zich niet lieten leiden door het hoogste rendement of door wat het meeste opbracht. Ga deze idealistische tendensen nog maar eens zoeken bij de huidige "bouwers".

Dat hij volledig slaagde in zijn opzet om onze stad te "ambalisseren" heeft iedereen na hem kunnen vaststellen. Een van de prachtigste gebouwen van Gent lag dan ook op een geprivilegieerde plaats : vlak in de as van de Kammerstraat.

In tegenstelling met de meeste van onze andere herenhuizen die slechts kunnen bekeken worden van de overkant van de straat, kan dit van op grote afstand aanschouwd worden.

Vanaf de Vrijdagmarkt, vanaf het Groot Kanon heeft men gedurende meer dan 2 eeuwen kunnen genieten van dit prachtig zicht. Helaas, moderne stedenbouwers en architecten hebben er voor gezorgd dat dit uniek perspectief voor altijd verknoeid werd door de erachter gerezen enorme betonmassa van de hoogbouw-telefooncentrale.

't Kindt zal zich wel omgekeerd hebben in zijn graf en wij kunnen hem goed begrijpen want we zouden het ook gedaan hebben.

Als de Gentenaars spreken van "'t Vlòams Academie" (met de klemtoon op "mie"), dan denken zij nooit aan de instelling zelf, maar aan het gebouw waar ze sinds het einde van de 19e eeuw gevestigd is.

Maar hoeveel Gentenaars zijn daar reeds binnen geweest ? Bitter weinig, vrezen wij. En dat is zéér spijtig want het is écht de moeite waard. Maar dat is natuurlijk niet het schuld van de Gentenaars, want ze kunnen er niet binnen.

Het valt te betreuren dat zo veel prachtige interieurs voor de bevolking verborgen blijven. Is dit te verstaan voor privé-gebouwen, dan is het dat veel minder voor officiële gebouwen.

Waarom zou men gedurende de Gentse Feesten de Gentenaars ook niet eens laten binnen gaan in "'t Academie" dat toch ook een beetje van hen is ?

David 't Kindt werd geboren te Gent op 12 januari 1699.
In 1726 werd hij opgenomen in de Nering der Schrijnwerkers.
Hij stierf in juli 1770, in het huis dat hij in 1749 gebouwd had in de
St.-Jacobsnieuwstraat en dat later het "Hotel Snoeck" zou genoemd
worden.

H. C.

VORIGE JAARGANGEN VAN 'GHENDTSCHÉ TYDINGHEN'

Zijn nog verkrijgbaar :

Jaargang 1973 : nrs 11-12

1976 : nrs 2-3-4-5-6

1977 : nrs 1-3-4-5 + volledige jaargang

1979 : nrs 1-2-3-4-5 + volledige jaargang

1980 : nrs 1-2-3-5-6 + volledige jaargang

1981 : nrs 1-3-4-5-6 + volledige jaargang

Prijs per afzonderlijk nummer : 45 fr.

Prijs per volledige jaargang : 250 fr.

De tijdschriften kunnen afgehaald worden elke zondag (10-12 u.) in het
Documentatiecentrum, behalve in de maanden juli en augustus en op
wettelijke feestdagen.

Portkosten bij betaling op postrekening bij te voegen :

1 of 2 nummers : 12 fr.

3 of 4 nummers : 25 fr.

5 of meer nummers : 30 fr.

Eveneens verkrijgbaar : onze heruitgaven :

Plattegrond Gent 1641 uit 'Flandria illustrata'

Eerste uitgave door Hondius : 80 fr.

Plattegrond Gent 1796 door Goethals

Identiek aan origineel : 100 fr.

Mevrouw Van Geluwe-Eggermont A.
bibliothecaresse
